

A NÉP BARÁTJA

(34. Röpir.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Oly komolylyá kezd már válni Európa politikai helyzete, hogy bizton várhatjuk, miszerint pár hó múlva ágyudörgés, puskaropogás, kardcsattogás tölti a levegőt be s ez legszebb zene és nemzeti induló leendő a jogért s szabadságért küzdő népezrek fülében. Jól mondja egyik derék arany-trombitás költőnk hogy —

Forr, forr a világnak

Lángerében mára vér,

Ébred már a medve

S egy világot tánczra kér.

Tartsunk csak kissé szemlét kedves polgártársaim a világ folyása felett s ítéljük meg józan észszel, ha vajjon, megelégedés s jóllét-e az, ami a népet oly különös izgalomban tartja?

Csekély felfogás kell ahhoz, hogy tisztában legyünk a helyzet falól, melybe Európa jutott. Ugy vélem, jól ismerik olvasóim a mustnák azon tulajdonságát, mely szerint az, forrásában gátot nem ismer s ha abban akadályoztatnék, ereje nemhogy nem lankad, de sőt azon arányban növekedik és zárt hordónéből erővel is kitör. Éppily zárt hordóban forrongó musthoz hasonlít most Erópa népei. Ha tekintjük a közelebbi mult napok eseményeit, legott meggyőződünk felőle teljesen. Észak, dél, nyugot és kelet felől mindenünnen a harcz előjelének híre szállong felénk. Nézzük csak minő szél fuj kelet felől?

A törökök s montenegróiak közt a békekötés épen nem jöhet létre, amint ezt raguzai legujabb tudósítások is igazolják. Ugyanis nemrég összentkozás történt köztök, 6000-nyi felkelő, 3000 főből álló török

csapatot, mely Omér basa által erődítési munkálatok végetti volt kiküldve, — keményen megvert s megszállított. Hírlik, hogy e montenegrói ügyben nem csekély szerepet játszik Szerbia, mely Montenegroval titkos szerződésre lépett. Hogy pedig ez ügy naponta komolyabb s fenyegetőbb alakot kezd öltetni, kétségünk sincs afelett, ha tudjuk, mikép Törökország jónak látta Angliát közbenjáróul felszólítani, közte és Montenegro közt. E körülményből nyilván látszik, hogy a török nem bizik e tekintetben saját erélyében. Egyébiránt Anglia visszautasította a felhívást, mert érdekei másfelé irányulnak. Most állítólag újabb s jelentékenyebb esatának nézhetek elébe említett ellenfelek. Melyik fél huzza a rövidobbet: rövid idő alatt talán már tudni fogjuk. Most pedig pillantsunk észak felét hol csakhamar azon tapasztalást szerzendjük, miszerint a világ azon táján sem fagyasztja még meg a lángot észak dermedtő szele, az elégszűtlen nép kebelében. Az izgalmak magva egész Lengyel és Oroszország népei köztél van hintve. A lengyeleknek határozott jelszavuk, minden, vágy s emili: hasonlóul azon játékoshoz, ki már oly sokat vesztett, hogy régi vagyona visszanyerését csak úgy remélheti, ha mindenét kockára teszi, miután egyre megy, akár lassankint, akár egyszerre sújtja a vég csapás. Varsóban a kedélyek rendkívül fel vannak izgatva, melytől az orosz kormány igen tart, s roppant hadcsapatokat küld Lengyelország felé, mindamellott, hogy még saját székhelye is lázongóban van folytonosan. Az ostromállapot is ki van hirdetve Varsóban. Emlitettem közelebbi kedves polgártársaimnak a szentpétervári tüntetést s ezzel kapcsolatban azon orosz nemzeti pártot, mely a nép érdekében hová tovább erősbul. Mi lesz mindezekből még gyanítani igen, de tudni nem lehet. Félő az orosz kor-

mányra nézve, hogy e roppant mérvben növekedő párt, mely hógulakint terjeszkedik, maholnap tulsulyra emelkedik. Hogy a véstől, mely fenyegeti, tart egy kissé eléggé bizonyítja az is, mikép az orosz sereg hadilábra van állítva s a hadseregből ez öszön egy lelket sem bocsátanak el. Ezenkívül gyanítható abból is, mikép a tavalyi hadi költségvetést az ideí tizennyolcz millió tizennégyezer négy száz öt ezüst rubellel mulja felül s így a hadsereg fordítandó költség, a roppant orosz birodalom évi jövedelmének csaknem felét emésztendi föl.

Ha délre vetjük szemünket, az olasz ügy, melynek a velencei s római kérdések kifolyásai — tűnnek előnkbe, melyeknek mielőbbi megoldása a fejlődő körülményektől, illetőleg a világesemények hová irányulásától függ. Olaszországról szólván, nem mellőzhetem annak tudatását, miszerint az „Opinion“ mult csütörtöki számában arról tétetik említés, miszerint a magyar főnökök, névszerint Kossuth, Klapka és Türr épen azon napra vártak Genuába, hol nagyszerű értekezlet volt kitűzve. Azt is írja, hogy Garibaldi nem hagyta ugyan még oda caprerai birtokát, azonban talál utat és utódot a magyar főnökökkel való gyakori értekezésre, kik a tábornokkal, folytonosan tevékeny közlekedésben állanak. A kölni lap, Klapkát illetőleg arról értesült, hogy a vitéz tábornokot Genuából 15-én este Turinba várták, honnan rögtön Párisba vala utazandó.

A nyugoti hatalmak, melyek legerősebben állanak talpaikon jelenleg, csak a fejlődő viszályokat lesik éber szemmel, hogy a zavarban halászhasanak. Egyébiránt, hogy a nyugoti hatalmak most oly könnyen fűtyölnek, annak oka egyedül az, hogy bölcsen beláták, mikép csak úgy várhatják a kormányok boldogulásokat, ha a népek törvényes vágyait, kívánalmait kielégítik s bölcs meggyőződésüket veszik zsinór mértékül. Már most, miután az európai viszonyok fejlődéséről rövid vázlatot adtam kedves polgártársaimnak: seperjünk kissé saját házunk előtt is és nézzük, mily fordulatot vesznek hazai viszonyaink.

Érdekes tudni, miszerint a magyar kir. helytartótanács által ő felségének, országunk jelen állapotáról részletes fölvilágosítások tétettek. Két különböző szerkezet közül az fogadtatott el, melyet Péchy Ferencz kamarás és helytartósági tanácsos terjesztett elő.

A helytartótanácsnak felterjesztvénye az októberi diplomát tüzte ki kiindulási alapjául s előadja, hogy

mindaddig a hűséges királyi tanács felterjesztésének nem leend ohajtott sikere, míg ő felsége német tanácsosainak szavára inkább fog hallgatni. „Bizzék ő felsége magyar népében s magyar tanácsosaiban s jöjjön le Budára; győződjék meg személyesen a magyar közügyek állásáról stb.“ Hivatkozás van még a felterjesztvényben azon törvénycikkekre is, melyek szerint a magyar király Magyarországon tartozik lakni, azonban a helytartóság nem kívánja, hogy ő felsége állandóul Magyarországon lakjék, csupán hogy egy főherceget küldjön ide helytartójául.

Minő eredmény és siker koronázza e felterjesztvényt, alkalmitag tudatandom kedves polgártársaimmal.

A bécsi „Presse“ czimű ujság a magyarországi ügyek mostani állapotáról szólván, azt mondja, hogy a magyarországi viszonyok néhány hét óta annyira összebonyolultak, mikép nagyon támaszkodik benne, hogy az összezilált ügyet törvényes uton megoldani lehessen. A királyság majd minden hatósága — ugymond — ellenkezésben van a kormányval. Az udvari kancellária a főkérdésekben, mint amilyenek például az ujonczozás, ellenkezik a ministeriummal. A helytartóság együtt tart Forgách gróffal, midőn oly rendszabályok halogatásáról van szó, melyek még bővebb megfontolást kívánnak, mielőtt még teljesezésbe vitetnének. Oly dolgok pedig, melyekben a kancellária s helytartóság egy nézetben vannak, a megyéknek s helyhatóságnak nincsenek nyére, félvén, nehogy vaczkorba harapjanak.

Egyébiránt kedves polgártársaim, én csak a mondó vagyok, hogy ügyeinknek e hosszadalmas, gyötrő helyzete rövid idő alatt átalakuland. Minő fordulatot veend hazánk jövőbeli állapota: azt még a mindenható tudja csak. Nekünk bizni kell a jobb jövő reményében, s tünni míg a hosszantartó éjre a hajnal szép sugarai nem deülnék, melyek minden sötéget el fognak oszlatni!

Külföldi ujdonságok.

* Raguzából a törökök s montenegróiak közt folyó csatépatékra nézve, onnan érkező levelek azt tudatják, hogy említett ellenfelek közt ismét csata volt. A montenegróiak Cicevot és Bievot kezdték ostromolni, honnan 3 óráig tartott heves harcz után vonultak vissza. Irják, hogy a török kormány

Omer pasának sürgetőleg parancsolja a támadást, de ez nem mer támadást intézni, mert hadseregében nincs bizalma; általános felkeléstől tart, annyival inkább, mert Szerbia felől is rossz szél fúj a török határok felé.

* Az „Opinion” egyik közelebbi száma azon hírt közli, miszerint Ausztria Ragusa felé indítja csapatait, Velenczét szabadon hagyva, miután állítólag biztosított a bécsi kormány, hogy Olaszország hadserege addig nem teszi be lábát Velenczébe.

* A hollandi királynak III. Vilmosnak Napoleonnál történt fogadtatása következőleg ment végbe. A francia császár a pályaudvarhoz ment elébe, mint a porosz királynak, azon különbséggel csupán, hogy miután a hollandi király teljes díszöltözetben tette látogatását, a császár is hasonlóképen díszruhában fogadta vendégét. Napoleon barátságosan megszoritá a kollégájának kezét a pályaudvarban, ezéla feldíszített elfogadó-terembe vezette, hol a király bemutatá kíséretét a császárnak. A bemutatás után kocsikra ültek a menet egy század testőr kíséretében a kastély felé indult. A nép mindenütt zajos éljenzéssel fogadta a két uralkodót. A császárnő a lépcsők alján várta fiával a vendéget, kis a kis herceget megcsókolván, megdícsérél szép arcát s nyalkaságát. (Megjegyzendő, hogy a kis herceg az első francia gránátos ezred tizedesi egyenruháját viselte.) Ezután a király, lakosztályába ment, mely ugyanaz volt, amelyik a porosz királyé. Estve 7 órakor egy 70 személyre terített asztalhoz ültek, melynél a király a főhelyen, a császár és császárné közt ült. A vacsora 11 óráig tartott, mely idő alatt ugyancsak szólott a szép zene. Vasárnapra erdei séta volt kitűzve; kedden pedig a császár Párisba kísérte vendégét, szerdán nagy vadászat volt Versaillesben s ugyanott az erdei ebéd; szerdán a császár Compiègnebe, a király Párisba utazott el, hol még két napig időzött.

* A porosz király és királynő október 14-kén mentek Königsberbe hol a király koronázáshelye kitűzve volt. Október 17-kén fogadta a király az országgyűlési főnököket, kik háromszoros éljennel üdvözölték.

A koronázási ünnepély költségei körülbelül 5 millió tallérra mentek.

* Mindamellet hogy Varsóban az ostromállapot

kihirdettetett, a lengyel szabadsághős Kosciuskó emlékezetére tartott ünnepély nagyszerűen ment végbe. Minden rendőri tilalom daczára is a börtök é napon zárva maradtak; a templomokban pedig ünnepélyes istenitisztelet tartatott. A rendőri és katonai őrség mindaddig szépen viselte magát, míg a nemzeti énekekre nem került a sor, amikor is nagy csapatokban nyomult előre a katonaság. Három templomot teljesen elzártak az öregeket s az asz szonyokat szabadon bocsátva, az ifjakat és férfiakat a kijövetkor részint megverték, részint börtönbe hurcolták. Többelökölő polgár kapott ütéseket; többen megsebesültek, mi több, több még egy kerületi rendőr főnök is job előpáholtatott s fogságba hurcoltatott, egy helytartósági hivatalnokkal egyetemben, kik aztán Chrüleff tábornok által bocsáttatának szabadon, azzal vigasztaltatván, hogy tévedés volt a dologban. Mert hiszen az ütlégek fekete s kék foltjait nem lehet többé láthatatlanná tenni s az érzett fájdalmakat semmivé tenni.

* Kossuth Lajos közelebb egy skót barátjához hosszú levelet írt, melyben a többi közt azt mondja, hogy a magyar országgyűlés eszélyesen cselekedett és hazafiasan, amidőn szigoruan a joghoz ragaszkodott s harczmezejeül a törvényes alapot választotta.

* A hollandi király október 19-kén hagyta oda Páris. Utközben Compiègnebe is betekintett bucsút venni a császártól s nejétől, kik őt a pályaudvarig kísérték.

* A „M. Post”-nak e hó 7-kéről azt írják Stambulból, hogy az új szultán nemcsak megtartotta magának az elődjéről rámaradt 800 nőt, hanem ezek számát annyira szaporította, hogy most 1300 szép vászonceléd mondhat neki mindennap szerencsés jó reggelt.

Hazai hírek.

* Aradmegye tisztikara okt 19-kén gyűlést tartván, működését egy lemondási okirattal megszüntette. A városi tanács és képviselő-testület hasonlóképp cselekedett.

* A hazafias érületében mindig annyira kitűnő Szathmármegye október 14-kén tartott bizottmányi

*

közgyűlésében indítványba hozatott s jegyzőkönyvébe iktatni rendeltetett. Szatmármegye részéről Pest-Pilis és Solt törvényesen egyesült megye bizottmányának katonailag erőhatalommal történt elosztása ellen való ünnepélyes óvás és Szatmármegye lehető felosztása elleni tiltakozás. Továbbá határozatilag kimondatott, hogy hazánk jelenlegi válságos és siralmas viszonyai között, az alkotmányosságnak egyedül törvényes organumaiul csak egyedül a megyéket ismeri el; minélfogva Szatmármegye, minden törvénytelen hatósággal való viszonyt megszakítja, és azok parancsait, egyszer s mindenkorra félre tenni határozza, tisztviselőit pedig odautasítja, hogy hivatalos működéseiket minden törvénytelen befolyástól megóvni kötelelességüknek ismerjék. „Jöjjön aminek jönie kell — így szól végül a jegyzőkönyv — de Szatmármegye — mely a törvények iránti tiszteletet és a szabadság iránti szeretetet még azon ősektől örökölte, kik hazánk szabadságharczaiban éltekkel és vérökkel védék a hon törvényes szabadságát, nem teheti, hogy most a hatalom ellenében gyáván feladja az alkotmány védbástyáját.”

* Hiteles tudósítás szerint az udvari kancellária által a főispánokhoz körlevél küldetett, az 1862-dik évre állítandó katonaujonecz állításra vonatkozólag; melyben azonnali nyilatkozat kívántatik aziránt: vajjon van-e kilátás arra; hogy az ujoneczozásnál a megyei — alkotmányos — tisztviselők közreműködni fognak; ha nincs, mi a szándékuk a főispánoknak, hogy a kívánt cél eléressék? Szinte e tárgyban írják Bécsből, hogy ha a hatóságok az ujoneczozásnak Magyarországon leendő keresztülvitelében, a felsőbb rendeleteknek nem engedelmességek: a kormány ezáltal okot talál a megyék s azok kapcsolt részeinek felosztására s királyi biztosok kinevezésére, kik a többi hivatalnokokat kinevezendik s a rendeleteknek eleget tesznek. Kétségtelen, hogy a főispánok megtartva a törvényes alapot: az országgyűlés által meg nem ajánlott ujoneczállítást magokra nem vállalják és így: minden megye, városi képviselő testület és tisztviselőség felfog oszlatni s helyébe az önkényi rendszer lép életbe. — Felszólítottak még aziránt is a főispánok, hogy katonai erőt nem lehetvén folytonosan adóhajtásra használni lesznek-e hajlandók az adószedést magok eszközölni?

* Pest városának az országgyűléshez intézett

felirata ügyében egy legfelsőbb határozattal, a felirat elfogadásában résztvett bizottmányi tagok irányában roszszalás jelentetett ki. Királyi Pál főjegyző ellen pedig, ki a feliratot szerkeszté, hüllenségi kereset indított.

* Türr István neje, Bonaparte-Wiese Adeline hercegnő a részére küldött aranyos magyar-főkötőt, a következő — francia nyelven írott sorokban köszönte meg: „Hölgyeim! A rokonszenvedés azon jele, melyet önöktől kaptam, melegen hatá meg szívemet! ezer köszönet érte. Miután a szabadság egyik leglángolóbb védőjének nevévé lettem, szívem által magyarnővé is váltam, osztva önök vágyait és reményeit. A tábornok Olaszország függetlenségeért ontva vérét, még jobban megerősíté a köteleket azon két nemzet között, melyeket hasonló szenvedések próbálták meg s melyek együtt remélik, hogy ugyanazon ujjaszületés által fognak megjutalmaztatni. Anyám által oly családdhoz tartozva, melynek feje a nemzetiségi ügyeket pártolja s a szabadság és függetlenség egyik bajnokának nevéét viselte, büszke vagyok reá, hogy egy oly nemes haza fogadott leánya lehetek s ohajtásaim az önökéihez csatlakoznak, hogy vajha e vértanúink vértől öntözött föld felett, nemsokára ujkorok derüljön.

Köszönet! Fogadják önök tőlem a hála érzetének kifejezését oly szívesen, amint én vagyok önöknek, hölgyeim — őszinte barátnőjük és testvérük Türr Adeline.“

* Bariatinszky herceg s orosz tábornok és lord Napier a napokban Pestre érkeztek.

* Kapy Eduard, Pestmegye administratora oct. 16-kán Bécsből Pestre érkezvén, estve 9 óra tájban szállása előtt egy tömeg fiatal ember jelent meg s ablakbeverésközt macskazenéhez kezdett; rögtön katonaság kerülvén a helyszínére, mintegy hat puskalövés szélkergeté a tömeget; sebesülésről nem szólnak, csak 3 egyén befogatását be-széli. Kapy ur ez alkalommal Budán volt.

* Egy külföldi lap szerint gróf Forgách kancellár, ő felségének magyar ministerévé nevezetett ki.

A földmives család.

Fejére meszelt ház áll a falu végén,
Egyszerű földmives család a lakója,
Fa-kéménye mellett villámhárítóul*)
Házias életet élvez egy pár gólya.

A két kapufélfa, két eleven ákáczt,
A kis ház elébe vetve hűvös árnyat,
Melyet a szorgalmas gazda ácsolt össze,
Guzsok tartják hozzá a két kapuszárnyat.

Kacsaringóson be öleli az udvart
Buja zöld komlótól át szőtt-font garádjá;
Minden arra mutat, hogy a jó földmives
Az egyszerűség és természet barátja.

Az udvar végiről száraz gezemiczét
Hoz egy kis gömbölyű lány a kötényében;
Pitarajtóból a dolgos háziasszony
Barátságos arca tündöklék elébem.

Kint a falu alatt ugarol a gazda,
— Oly szívesen várja kedves felesége, —
Azért tekintget ki a pitarajtóból,
Nyájas édes csókra, izes estebédre.

Hát a vén komondor? Majd el is feledtem
Ezt a legőszintébb, leghivebb jószágot.
Ott a boglya tövén heverész, nem ugat
Ő egyebet, csak a furulya nadrágot.

Ennek a szabását sehogy sem szereti!
De ha nyalka legény nyit be a kilincsen,
Pengő sarkantyúval, — a kis lány kedveért
Jó napot kívánni, — vakkantása sincsen.

Leáldozott a nap, haza jött a gazda,
Családja nyájasan enyelgi őt körül;
Az öreg komondor is farkát csóválva,
Közzéjük buvik és velök együtt örül.

Azután bemennek a kised szobába. —
Te kit nagyravágyás szenvedélye éget!
Nézz körül a jámbor földmives lakában,
És tanuld becsülni az egyszerűséget.

A ház ékessége — magosra vetett ágy,
Fogas, mely a falon nyújtózkodik végig
Tulipános láda, egy asztal s egy szentkép,
A Jákob létrája felnyulva az égig.

*) A nép hiszi, hogy a melyik házon gólyafészek van
azt elkerüli a villám.

És én azt gondolom a szent képet látva
A megelégedés ilyen létra épen,
Mely összeköti a boldog menyorszagot
A földdel e jámbor emberek szívében.

Bonyhay József.

Tiszteletes Duskás Ferencz Uram.

Emlékkép Debreczen multjából.

Az 1569-ik évi Mindszent napja reggelén,
nemes Debreczen szabad város piacán, egy egy-
szerű kinézésű ház előtt, nagy néptömeg hullámozott.
Ha az időt és azon körülményt tekintjük, hogy a nép-
tömeg a városháza előtt gyűlt össze: rögtön kita-
lálhatjuk hogy itt bíróválasztás fog történni, mert
ezen régi jó időben még, a közügyek iránt nagyobb
résztvéllel viseltetett a nép, mint napjainkban és rit-
ka ember mulasztotta el a reggeli templomi imát.
Amint tehát a nép, templomi buzgólkodását végezte,
a városházához csoportosult és általános szavazat
után Szabó Dávid uram utódaul, tiszteletes Duskás
Ferencz uram választatott meg, egyhangulag, fő-
bíróul., tiszteletes Duskás Ferencz., uram becsüle-
tes polgár s már egyizben bíróságot viselt egyén
volt, nem is azért maradt le a mult évben hivatalá-
ról, mintha arra érdemtelennek tartatott volna, ha-
nem a város törvényei nem engedték, hogy valaki
egymás után két évig maradjon a főbírói hivatalban,
s midőn most újra eltelt egy év: a nép örömmel
bizá reá a republica bírói pálcájának hordozását.
Hogy pedig megértsük, miért neveztetett Duskás
uram „tiszteletes“-nek tudnunk kell, hogy ez idő-
ben a városi előljáráságnak, minden pap és profe-
szor tagja levén, nem találtak alkalmasabb és meg-
tisztelőbb czimet, a „tiszteletes“ czimmél s tiszte-
letes czimmel nevezték aztán a tanácsot is.

Tiszteletes Duskás Ferencz uram tehát felvette
a bírói pálcát s igazgatta a nemes várost, sok cél-
szerűséggel s okossággal. Azonban ezen időben is
volt kellemetlensége a város fejének. Mert az
1570-ik év tavaszán, egy Karácson György nevű
ember, akit országszerte fekete embernek ne-
veztek fekete színéről — ki igen istentelen, ká-
romló ember volt, gyülevész csapatjával a város alá
érkezett s emberei a várost kezdték prédálni. Duskás
Ferencz uram nem feküdt fölére, hanem a város
lakosait fegyverbe állította, hajdu drabont őrzárato-

kat rendezett s a várost megövtá a félelemtől, úgy hogy a fekete ember, kénytelen volt a város alól elvonulni. Célja volt neki a hozzá gyűlt népet, a szolnoki török pasa kezére járszani s így tettéből nyereséget huzni. Mivégből a Tisza mellett levő Bala Sz: miklósi kastélyt megrohantatván embereivel, a kirontott törökök s az oda érkezett szolnoki várórség, embereinek nagy részét leöldösték. Népe maradványával ismét a város felé közeledett és követeket küldött tiszteletes Duskás Ferencz uramhoz, hogy az ő táborának elegendő élelmet küldjön, de tiszteletes főbíró ur a küldötteket lehordta és eredmény nélkül elutasította. Ezen a fekete ember megboszankodván — minthogy seregének nem igen volt mit enni, és széledezni kezdett a nép táborából — hogy hadviselését s csaláságit folytathassa, harmincz válogatott emberével a városba érkezett s Czegléd utcán a Kardos József uram házához beszállásolván, bíró uramat maga elé hurczoltatta s engedellenségeért leszidván, embereinek parancsolta, hogy tiszteletes bíró uramat a kapura akaszszák fel.

Eszrevéven azonban ez esetet a tiszteletes tanács: a városi hajdukkal és fegyveres polgársággal a Kardos József uram házára tört s Tiszteletes bíró uramat épen akkor szabadíták ki a rablók kezéből, midőn már a parancsot végrehajtani akarták.

Megszabadulván tiszteletes bíró uram a gyálázatos és méltatlan haláltól: az elfogott fekete emberre törvényt hozatott a néppel, kik is egyhangulag halálra ítélték s János mester, a hóhér, vesztőhelyet emelvén a piacz közepén, a fekete embert lenyakazta.

Tiszteletes Duskás Ferencz uram pedig, szerencsés megszabadulása hálaíjaul a tiszteletes Tanács és népezrek kíséretében templomba menvén, fohászokodott istenéhez s teljes szív és lélekből énekelé Sz: Dávid zsoltárából:

Légyen te köfalaidban

Csendesség és jó békesség.

Ezután csendességben viselte bírói hivatalát és harmadszor is (1572-ben) megválasztatott a tisztviselésre, midőn a sors letétette a bírói pálcát s elköltözött őseihez, hagyván maga után jó emléket és örökös tiszteletet.

Hasznos tudnivaló.

Gyógyszer a marhavész ellen. Midőn a gazda észreveszi, hogy a marha nem eszik, szomorú lesz, nem kerődik, testen elveszti a száj simaságát, szóval a betegség első időszakában; azonnal egy üveg „Seehofferbalzsamot” öntessen a beteg marhaszájába — borjunak csak felét — másnap ismét egyet, és így négy nap egymásután. Már a második, harmadik adagnál tapasztalni fogja, hogy a láz szünik; a beteg marha ugyan még nem eszik, de sokkal jobban van. Eledele répa, krumpli, és ha lehet, zöld takarmány legyen; itala forrázott lisztes korpás víz lágymelegen. A balzsam ne legyen hamisított.

Elsóványodott lovakat kövérekké lehet tenni azáltal, ha naponként 14 fontnyi sárga-répa közé veres nyakagyar (Berundagras) vegyítettvén, a lónak tápszerűl adatik, — mert ettől szemlátomást hizni szokott.

A hüvelyes veteményeket kemény vízben lággyá lehet főzni. A lencse, borsó s más hüvelyes vetemény, nem mindenik kutvizben fővén meg, az oly vízbe tehát, minden itczéhez egyszemer tiszta szénsavas szik-éleg (Natron) adandó. E szer amellet, hogy az egészségnek nem árt, a fővést is igen előmozdítja.

Ittas embert, hogy lehet hamarosan kijózanítani? Egy pohár ivó vízbe néhány csep könlégeg (Ammoniak) töltendő s az ittasnak, — szabadlégre vezetvén, — ez beadatik.

Furcsaságok.

I.

- Zsuzsi te!
- No?
- Szereted te a krumplit?
- Szeretem hát! Miért kérdi kend?
- Hát csak azért hugom, mert ha szereted hát termett nekem az idén vagy husz vékányi.
- Hát aztán??
- Hát aztán, én is szeretem a krumplit is — meg téged is s azt gondoltam, hogy együk meg együtt a télen.
- Hogyhogy?!

— Csak úgy bolond, hogy... légy feleségem!

— Igen hát! hiszen tréfál kend?

— Teremtugyise nem én!

Nem?

Nem hát!

— Bánja hát a kutya, de mutassa meg előbb kend azt a krumplit, mert hátha megcsal kend; aztán meg hát húsul mi lesz hozzá?

— Hiszen csak jó leszek én hozzá husnak... bolond!?

— Menjen kend már no! Hát aztán hol lakik kend most?

— Itt lakom az Ebesen.

— Nocsak menjen kend hát hazafele sebesen!

II.

— Még ugyan dagadt a képed Bálint!

— Lehet annak, mert fröstökölt az mármá

— Hogyhogy!

— Hát nagyon fáj a rágicskalója belőlről.

— Hát aztán?

— Hát aztán elvittem a borbélyhoz, hogy tanítsa meg, meg is tanította emberül.

— Tán ki cizálta?

— Ki bizony, még pedig nem holmi emez amaz módon — fogóval vagy mivel.

— Hát hogy?

— Ugyhogy pofonütött, hogy mingyárt kibukott.

— Hát aztán mit fizettél?

— Tíz garas kellett volna egy fogért, de biz én az egyiknek az árrát fizettem ki csak, pedig az istenáldja meg — a bizony köztünk legyen mondva

— kettőt ütött ki, de ő nem vette észre.

— Egészségedre öcsém!

III.

— Nagy neked ez a kalap Sándor!

— Nagy biz e bátyám! de nem igen lehetett válogatni benne.

— Hogyhogy?

— Hát csak úgy, hogy a melyiket közelebből értem csak azt tettem a fejemre s aztán egy balustya dongó neki jött a lábamszárának s úgy megcsipte, hogy ijedtemben a vásári nép közé ugrottam s aztán meg nem lettem meg a nagy tolongásban azt az istenadta kalapost.

— Még olcsó volt hát a Sándor!?

— A biz e bátyám.

— Egészséggel viseld!!

Czinke.

Debreczeni színház.

Szombat okt. 16-én Sztupa Andor jutalomjátékaul Szigligetinek „Trónvesztett“ című 100 arany pályadíjt nyert 5 felvonásos drámája adatott. Átalában jóelőadás, közönség közép számmal.

Vasárnap okt. 20-án „Viola“ öt felvonásos népszínmű Szigligetitől.

Zöldy Viola szerepében igen otthonosnak találta magát, Sztupa pedig, mint Macskaházy ügyvéd az armánys cselszövények emberét elég hiven adta vissza. Dicséretre méltók még Fehérvári Antal és Timár; előbbi Peti cigány, utóbbi pedig Iczik zsidó képében gyakorolván hatást a hallgatóságra.

Hetfőn okt. 21. „Norma“ 2 felvonásos komoly dalszínmű.

Ez örökszép dalműben az est hősnője Sanna Anna volt, ki a czimszerepben valódi diadalban s többszöri kihívásban részesült. Baráthy pedig, mint Oroveso (a druidák feje) aratta a tapsokat. Meggyesy Nándor karnagy, kinek e dalmű jutalomjátékaul adatott, szintén kihívásban részesült.

Kedden okt. 22. „Fehérek“ 5 felv. dráma, írta Dumanoir, fordította Egressy. Jó előadás közönség kisszámmal.

Szerdán okt. 23. „Meházásodtam“ eredeti vigjáték 3 felv. írta Csató Pál.

Csütörtökön okt. 24. „XII Károly“ katonai vigjáték 4 felvonásban. A czimszerepben Zöldy, Sztupa mint Dackert tábornok tüntették ki magokat; Foltényi (Brock) Bánhidya Emilia (Ulrika) és Váczy Vilma (Éva) nemkülönben dicséretesen működtek közre a játék érdemében.

Szombat okt. 26. Foltényi Vilmos jutalomjátékaul: „A valburgi éj“ tüneményes vigj. 4 felv. Mi a mű becsét illeti, az minden bírálaton alul áll s a jutalmazott izléséről nem kedvezőleg tanuskodik. — Ajánljuk jövőre a szinigazgató urnak, hogy ily műveket mentül ritkábban vegyen elé; mert a mi a múlt században kiváló gyönyört okozhatott volna: a jelen század izlését nem igen elégíti ki.

Ezen a héten következő művek adának:

Vasárnap okt. 27. „Huszárcsiny“ — Hétfőn „Eljegyzés lámpafénynél“ operette 1 felv. és „Ő nem féltékeny“ vigjáték 1 felv. E két színmű Váczy Vilma tehetséges színésznőnk jutalomjátékaul tüzetett ki. Váczy Vilma, ki a közönség előtt mint szorgalmas és jeles képzettségű fiatal művésznő eléggé ismeretes, méltán megérdemli, hogy zsufojt hallgatóság legyen ez alkalommal a színházban.

Kedden okt. 29. „Matild“ dráma 5 felv. Szerdán „Falura kell mennie“ vigj. 3 folv. Csütörtökön „Két Foscari“ komoly dalmű 4 felv. Pénteken „A nemzet halottjai“ allegoria Fehérvártól és „egy magyar dráma“ Szombaton „A királyleány, mint koldusnő“ 5 felvonásos dráma, F. Szabó Amália jutalomjátékaul.

Debreczeni hirharang.

* A napokban érkezett városunkba hosszúságos külföldi és hazai utazásai után, Szentkuty István fényképész hazánkfi a s rövid idő alatt készen áll a közönség szolgálatára. Hogy megkülönböztethessük a kontároktól a művészt, előlegesen tudatom, mikép Szentkuty ur mint okleveles vegyész, a fényképeszeti (photographiai) és festési pályára ezekelőtt mintegy 20 éve lépett s azóta leginkább ennek élén, volt módjában magát azon tökéletesíteni, annál inkább, mert néhány évig Angol, Francia és Német országban lakván, e téren gazdag tapasztalatokat s fölfedezéseket szerzett. Felőle mint művész és melegkeblű hazafiról külföldi utjában is a lapok szép dicsérettel emlékeztet, hogy kedves legyen a próféta saját hazájában is.

* Debreczenben az iparos osztályból egy ugy nevezett temetkező (helyesebben temetkezési) társulat alakult; melynek célja: a társulatba 1 frt. 20 kr. alakulásirészvénnyel felvett tagokat — elhalás esetében — vagy tisztességesen eltakarítani, vagy temetésére 50. o. frt. készpénzt adni s

a tagokat temetés alkalmával végtisztességtételre összehozni.

* A szép és nemesnek pártolásáról közönségesen ismert Csanak József helybeli polgártársunk áldozatkészségének ismét egy újabb jelét adta azáltal, hogy a Kisfaludy-Társulat alapítójét mint pártoló-tag 100. frttal növelte. E nevezett Kisfaludy társaság célja az, hogy a tudományokat gyarapítsa s a hazát hasznos olvasmányokkal lássa el. Vajha egy oly társulat is alakulna még, mely hasonló intézkedés folytán, a népnevelés ügyében működne. Ennek kivitele pedig nem volna oly nehéz, ha tehetősebb polgártársaim egyesült erővel rajta lennének ez üdvös cél kivitelén.

Eléggé érthetően fejezi ki óhajításunkat hazánk nagy fia Deák Ferencz is, midőn egy cikkében következőleg szól: „Tanulnunk kell s művelnünk a tudományok minden szakát, művelnünk a népek minden osztályát, mert korunkban csak azon nemzetnek van biztos politikai jövője, mely komolyan törekszik az általános műveltség színvonalára emelkedni s azon előre haladni.“

* A debreczeni h. h. főiskolában a ft. egyházkerület által megállapított s ugyancsak általa már rendezett két évig tartó jogi tanfolyam megnyilt s az előadások okt. 14-kén vették kezdetüket.

1861. Okt. 22-kén tartatott hetivásári árjegyzék.

Középár: 1 Pozsonyi mérő tiszta buza 4 f. 10 kr. — Kétszeres 3 f. 25 kr. — Rózsa 2 f. 60 kr. — Árpa 1 f. 87 kr. — Zab 1 f. 30 kr. — Tengeri 2 f. 75 kr. — Köles 2 f. 60 kr. — Kása 5 f. 20 kr. — Egy mázsa szalonna 37 for. — kr. — Egy font marhahus 18 kr. — Egy font sertéshus 18 kr. újpénzben.

 Megrendeléseket jelen röpvire helyben félévre 2, negyedévre 1 frtjával, — vidékre postai szétküldéssel félévre 2 frt 50. negyedévre 1 frt. 25 krjával folyvást elfogadok. Lakásom, hova az előfizetési pénzek küldendők: Debreczen, nagyujtacza 1609. szám alatt.

Ára 8 kr.

 Jelen szám elhárithatlan akadályok miatt pár nappal késett.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.